

**UCHWAŁA NR XX/227/2016
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE**

z dnia 25 maja 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Żnin na lata 2016 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Żnin na lata 2016 - 2020 w treści stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, poz. 1045, poz. 1058, poz. 1240, poz. 1310, poz. 1359, poz. 1607 i poz. 1830 oraz Dz. U. z 2016 r. poz. 195.

**Załącznik
do Uchwały Nr XX/227/2016
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 25 maja 2016 r.**

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY ŻNIN
NA LATA 2016 - 2020**

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Cele Programu Aktywności Lokalnej	5
III.	Odbiorcy Programu Aktywności Lokalnej	5
IV.	Metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu	6
V.	Zakładane rezultaty	6
VI.	Realizatorzy Programu Aktywności Lokalnej	7
VII.	Źródła finansowania Programu	7
VIII.	Zasady monitorowania i ewaluacji Programu Aktywności Lokalnej	8

I. Wprowadzenie

Poprawa jakości życia, ograniczenie różnic w sytuacji materialnej i społecznej, wyrównywanie dysproporcji w poziomie życia różnych grup społecznych oraz eliminowanie zjawisk związanych z wykluczeniem społecznym stanowią nie tylko podstawowy cel koncepcji rozwoju społeczno-ekonomicznego kraju, ale również priorytet polityki społecznej państw członkowskich Unii Europejskiej. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym, oznaczającym brak możliwości uczestniczenia w życiu gospodarczym, politycznym, kulturowym spowodowanym brakiem dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczeniem praw społecznych, deprivacją potrzeb, dlatego też instytucje państwowe oraz organizacje pozarządowe od lat pomagają osobom mającym problemy na rynku pracy, jak również w obszarze życia społecznego. Aktualny model polskiej polityki społecznej polega nie tylko na zapewnieniu podstawowych świadczeń z pomocy społecznej, ale również na pracy z klientem skoncentrowanej na podejmowaniu działań aktywizujących społecznie i integrujących osobę wykluczoną ze społecznością lokalną i jej najbliższym otoczeniem. Skuteczna pomoc powinna nie tylko podnosić jakość życia jednostki, ale również jej rodziny i najbliższego otoczenia, dlatego też coraz ważniejsza staje się kompleksowa i trwała pomoc, coraz bardziej liczą się działania efektywne, skuteczne, łączące reintegrację zawodową i społeczną. Nadrzędnym zadaniem pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Dlatego też Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie podejmuje szereg działań zmierzających do podniesienia poziomu aktywności lokalnej społeczności, rozwiązywania jej problemów oraz zaspokajania potrzeb indywidualnych i zbiorowych przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców oraz we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Gminy Żnin. Jednym z narzędzi służących do realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej jest tworzenie i wdrażanie Programów Aktywności Lokalnej (PAL). Program Aktywności Lokalnej stanowi nowe i istotne narzędzie aktywnej integracji. Jego wykorzystanie w realizacji lokalnej polityki społecznej umożliwia Ośrodkowi Pomocy Społecznej wypełniać aktywną rolę inicjatorów, koordynatorów i animatorów środowisk lokalnych. Głównym celem realizacji programów jest praca z grupami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, przy czym poprawa sytuacji beneficjentów wymaga od nich zaangażowania oraz współpracy w celu ujawnienia i wykorzystania tkwiącego w nich potencjału. PAL jest zaplanowaną sekwencją działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowaną na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym. Programy są kierowane zarówno do osób funkcjonujących w ramach konkretnego środowiska jak i członków danej społeczności. Działania w ramach Programu można zatem adresować do mieszkańców wsi, sołectwa, osiedla ale także do określonej grupy zawodowej, społecznej czy sąsiedzkiej.

Podstawą prawną Programu Aktywności Lokalnej jest art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Założenia niniejszego Programu wynikają z analizy problemów społecznych występujących na terenie Gminy Żnin, a przyjęte w nim koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w dokumentach, takich jak:

1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski;
2. Strategia Wspierania Rozwoju Społecznego 2020;
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020;
4. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 - Plan Modernizacji 2020+;
5. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020;
6. Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020;
7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020;
8. Strategia Rozwoju Gminy Żnin na lata 2015 - 2020;
9. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018;
10. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2021;
11. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na rok 2016.

W powyższych dokumentach zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz instytucji i organizacji działających w ramach i na rzecz społeczności.

Program Aktywności Lokalnej pozwoli na realizację działań umożliwiających udzielanie indywidualnym osobom oraz ich rodzinom pomocy w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania lub miejscu pracy, w samoorganizowaniu się i podejmowaniu przez nich wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Kładzie on nacisk na aspekt samopomocowy, którego idea polega na wyzwoleniu i wykorzystaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych przy wsparciu władz samorządowych.

Ośrodki Pomocy Społecznej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 - 2020 mogą opracowywać projekty konkursowe i pozyskiwać środki z funduszy europejskich, w których jednym z narzędzi, jakie mogą być wykorzystywane do ich

realizacji są Programy Aktywności Lokalnej. Proponują one szeroki wachlarz instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej, dzięki czemu beneficjenci uzyskują wielopłaszczyznową pomoc i wsparcie.

II. Cele Programu Aktywności Lokalnej

Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej jest rozwój społeczny poprzez aktywizowanie lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej;
2. Wsparcie postaw obywatelskich poprzez zwiększenie kompetencji społecznych, promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach, edukację;
3. Poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych;
4. Integracja społeczna;
5. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia;
6. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych w społeczeństwie

Cele Programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- wspieranie lokalnych inicjatyw;
- tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie;
- promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie;
- promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną;
- otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością;
- aktywizację społeczną, edukacyjną, zdrowotną i zawodową mieszkańców Gminy.

III. Odbiorcy Programu Aktywności Lokalnej

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy, w tym:

- członków danej społeczności;
- osób z konkretnego środowiska;
- grup społecznych;
- osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.

Działaniami w ramach Programu obejmowane będą w szczególności osoby i środowiska wykluczone

społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem, m.in. klienci pomocy społecznej, osoby długotrwale bezrobotne, nieaktywne zawodowo, niepełnosprawne, matki samotnie wychowujące dzieci, rodziny z występującym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, osoby i rodziny uwikłane w przemoc w rodzinie. Identyfikacja konkretnego środowiska lokalnego oraz osób obejmowanych środowiskowym Programem Aktywności Lokalnej dokonywana będzie w oparciu o rozpoznanie potrzeb i diagnozę. Program będzie miał charakter otwarty tzn. na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym będą uruchomiane podprogramy skierowane do konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych.

IV. Metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

1. Środowiskowej pracy socjalnej- działań realizowanych przez pracownika socjalnego, mających na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
2. Instrumentów aktywnej integracji- szeregu instrumentów aktywizujących z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
3. Działań o charakterze środowiskowym- inicjatyw integrujących obejmujących między innymi wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych np. spotkania z grupami docelowymi, badania, opracowania, analizy, edukację społeczną, obywatelską, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturowym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

V. Zakładane rezultaty

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych;
2. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów oraz planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby;
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów;
4. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy;
5. Stworzenie płaszczyzny sprzyjającej angażowaniu się w życie lokalnej społeczności;
6. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące;

7. Wzrost zaangażowania instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych;
8. Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności;
9. Stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego;
10. Aktywizacja osób wykluczonych społecznie oraz poprawa funkcjonowania osób wykluczonych w społeczeństwie.

VI. Realizatorzy Programu Aktywności Lokalnej

Realizatorem Programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie jednak założenia Programu Aktywności Lokalnej Gminy Żnin powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają możliwość wspierania inicjatyw społecznych, tworzenia poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy oraz mobilizowania i wspierania rozwoju jednostki, grupy i społeczności lokalnej.

Przy realizacji Programu współpracować powinny:

1. Urząd Miejski w Żninie;
2. Jednostki organizacyjne Gminy Żnin;
3. Spółki Gminy Żnin;
4. Organizacje pozarządowe;
5. Społeczności lokalne;
6. Przedsiębiorcy lokalni, zakłady pracy;
7. Inne instytucje działające w środowisku.

VII. Źródła finansowania Programu Aktywności Lokalnej

Zadania zawarte w Programie Aktywności Lokalnej mogą być finansowane:

- ze środków własnych gminy;
- z dotacji;
- z budżetu państwa;
- ze źródeł zewnętrznych- w tym środków z Unii Europejskiej w ramach nowego okresu programowania na lata 2014 - 2020;
- ze środków własnych podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej;
- z innych źródeł zewnętrznych.

VIII. Zasady monitorowania Programu Aktywności Lokalnej

Monitoring przeprowadzany będzie na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Celem bieżącego monitoringu będzie:

- pomiar osiągniętego postępu i porównanie go z założonym planem;
- wskazanie na ewentualną potrzebę podjęcia działań korygujących.

W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami, a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Realizatorzy będą przedkładać Burmistrzowi Żnina sprawozdania z realizacji Programu Aktywności Lokalnej.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej służy realizacji działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej oraz rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, a także zapewnieniu współpracy i koordynacji działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych w celu zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu określonych grup społecznych.

Wdrożenie i realizacja Programu Aktywności Lokalnej umożliwi aplikowanie o środki zewnętrzne, w tym środki z funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014 - 2020.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.